

DİCLE ÜNİVERSİTESİ
REKTÖRLÜĞÜ
DİYARBAKIR

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No DŞg-305

د جلد مذنبو سیتی - میوزیومی

6 توم 1989

آبیا حنیف ایسب قیاب دیرک رسی

Su.

O. Saik GOKYAT

Dr. Fazıl Gökkeören Sok. 13
Kangırdağ Cad.

Caöztepe/İSTANBUL

PROGRAM :

- Saygı Duruşu ve İstiklal Marşı
- Rektör Prof. Dr. Sedat ARITÜRK'ün Açış Konuşması
- Törene Katılan Yetkililerin Konuşmaları
- Kitap, Fotoğraf ve Resim Sergilerinin Açılışı.

Tarih : 14. Kasım 1989

Saat : 10.00

Yer : Kültür Sarayı Tiyatro Salonu

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 059-305/1

DICLE ÜNİVERSİTESİ
REKTÖRÜ

Prof. Dr. Sedat ARITÜRK

Üniversitemizin öğretime açılışının 15. yıldönümü nedeniyle düzenlenen, "TARİH KÜLTÜR ve SANAT DÜNYAMIZDA DİYARBAKIR" Sempozyumunun açılış törenine, onur vermenizi saygıyla arzeder.

DICLE ÜNİVERSİTESİ

**TARİH KÜLTÜR ve SANAT
DÜNYAMIZDA DİYARBAKIR
SEMPOZYUMU
PROGRAMI**

14-15-16 KASIM 1989

DİCLE ÜNİVERSİTESİ

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 089-305/2

**TARİH KÜLTÜR ve SANAT
DÜNYAMIZDA DİYARBAKIR
SEMPOZYUMU
PROGRAMI**

14-15-16 KASIM 1989

D.Ü. TARİH KÜLTÜR ve SANAT
DÜNYAMIZDA DİYARBAKIR SEMPOZYUMU
DÜZENLEME ve YÜRÜTME KURULU

14-15-16 KASIM 1989

DÜZENLEME VE YÜRÜTME KURULU

Başkan : **Prof. Dr. Sedat ARITÜRK**
(Dicle Üniversitesi Rektörü)

Başkan Yrd. : **Şevket Beysanoğlu**
(Araştırmacı-Yazar)

Genel Sek. : **Öğr. Gör. Muhsine YAVUZ**
(D.Ü. Öğr. Gör.)

Üye : **Prof. Dr. Halil DEĞERTEKİN**
(D.Ü. Öğr. Üyesi)

Üye : **Adil TEKİN**
(Araştırmacı)

Üye : **Esmâ OCAK**
(Yazar)

ACILIŞ TÖRENİ

14 Kasım 1989 Saat : 10.00 Yer :Kültür Sarayı
Tiyatro Salonu

Saygı Duruşu
İstiklal Marşı

ACILIŞ KONUŞMALARI

D.Ü. Rektörü ve Sempozyum Düzenleme Yürütme
Kurulu Başkanı : Prof. Dr. Sedat ARITÜRK

Vali : Cengiz BULUT

Belediye Başkanı : Turgut ATALAY

Kitap, resim ve fotoğraf sergilerinin açılışı

BİRİNCİ OTURUM

14 Kasım 1989 Saat : 14.00 Yer : Kültür Sarayı
Tiyatro Salonu

Oturum Başkanı : Prof. Dr. Abdülkadir KARAHAN
Başkan Yardımcısı : Prof. Dr. Önder GÖÇKÜN

- 1- Prof. Dr. Metin SÖZEN
"Kültür-Sanat Ortamının Yaşatılmasında, Geçmiş-
ten-Geleceğe Diyarbakır"
- 2- Prof. Dr. Kemal ERASLAN
"Diyarbakır'lı Bestekarlar"
- 3- Prof. Dr. Fahrettin KIRZIOĞLU
"Dede-Korkut Kitabındaki Tarih Destanlarımızda
Anılan; AMIT-SUYU (Dicle Irmağı) ve HAMİD
İLEN MERDİN KAL'ASI HAKİMLERİNİN AÇIK-
LANMASI"
- 4- Şevket BEYSANOĞLU
"Tarih, Kültür ve Sanat Dünyamızda Diyarbakır"
- 5- Prof. Dr. Neriman KIRZIOĞLU
"Türkmen Kadın Giysileri"
- 6- Doç. Dr. Orhan Cezmi TUNCER
"Diyarbakır Yapılarında Adı Geçen Mimarlar, Yapı
Sanatı, Endüstrisi ve Gereci"
- 7- Prof. Dr. Halil DEĞERTEKİN
"Diyarbakır Surlarının Dünü, Bugünü, Yarını"
- 8- Cevriye ARTUK (Nümizmat)
"Artuk'lardan Hüsam el-Din Timurtaş ve Şirbarik
ile Müşterek Sikkesi."
- 9- Arş. Gör. İsmail ENGİN
"Diyarbakır Halkoyunlarında Bir Sosyal Organi-
zasyon Örneği: Ekonomi"

İKİNCİ OTURUM

15 Kasım 1989 Saat : 9.00 Yer : Kültür Sarayı
Tiyatro Salonu

Oturum Başkanı : Prof. Dr. Kemal ERASLAN

Başkan Yardımcısı : Prof. Dr. Zeki TEZ

- 1- Prof. Dr. Abdülkadir KARAHAN
"Bir Biyografi Yazarı Olarak Diyarbakır'lı Süleyman Nazif"
- 2- Prof. Dr. Önder GÖÇKÜN
"Hususi Mektuplarına Göre: Ziya Gökalp'in Hayat Görüşü Hakkında Bazı Mühim Tesbitler"
- 3- Yrd. Doç. Dr. H. ÖZONDER
"Diyarbakırlı Hattat Hamit Aytaç ve Türk Hat Sanatındaki Yeri"
- 4- İbrahim ARTUK (Nümizmat)
"Diyarbakır'ın Eyyubi ve Artuk'lar tarafından Fethi ve Nisan Oğullarının Akıbeti"
- 5- Yrd. Doç. Dr. Kazım YETİŞ
"Al Bardaklı ve Eseri"
- 6- Esmâ OCAK
"Diyarbakır'lı Kadın Şairler ve Yazarlar"
- 7- Öğr. Gör. Şerif Ali YAVUZ
"Diyarbakır'da Turizm; Olanaklar, Sorunlar, Öneriler"
- 8- Öğr. Gör. Mehmet SİLAH
"Diyarbakır İl Merkezi Ortaöğretim Okullarında Eğitim Sorunlarının Öğrenci Başarısı, Zihinsel Yetenek ve Kişisel Uyumuna Yansıyan Sonuçları"

ÜÇÜNCÜ OTURUM

15 Kasım 1989 Saat : 14.00 Yer : Kültür Sarayı
Tiyatro Salonu

Oturum Başkanı : Prof. Dr. Selahattin YAZICIOĞLU

Başkan Yardımcısı : İrfan Ünver NASRATTINOĞLU

- 1- Prof. Bozkurt KURUÇ (Devlet Tiyatroları Gen. Mdr)
"Diyarbakır Devlet Tiyatrosu'nun Bölgeye Sanatsal ve Kültürel Katkıları."
- 2- Orhan ASENA
"Tiyatro Gereksinimi ve Tiyatronun Sorunları"
- 3- Zafer KAYAOKAY (Dyb. Dev. Tiy. Mdr.)
"Dicle Üniversitesi-Diyarbakır Devlet Tiyatrosu İşbirliği Nasıl Gerçekleştirilebilir"
- 4- Öğr. Gör. Muhsine YAVUZ
"Diyarbakır Efsaneleri ile Diğer Bazı Ulusların Efsaneleri Arasındaki Ortak Motifler"
- 5- Prof. Dr. Zeki TEZ
"Teknoloji Tarihinden Bir Kesit: Diyarbakır'lı Otomat Yapımcısı Ebül İzz-el Cezeri ve Otomat Kitabı Üzerine Bir Değerlendirme"
- 6- Doç. Dr. Kaya ÖZSEZGİN
"Diyarbakır'lı ve Diyarbakır'da Çalışmış Olan Resamlar"
- 7- Prof. Dr. Tülin SÖYLEMEZOĞLU-Arş. Görv. Ömer SATICI
"Dicle Üniversitesi Öğrencilerinin, Kültürel ve Sanatsal Alanlara İlgileri."
- 8- Yrd. Doç. Dr. Nuran ELMACI
"Diyarbakır'la İlgili Çalışmalarda Sosyal Bilimlerin Boşluğu ve Konunun Önemi"
- 9- Sıddık ALGÜL
"Diyarbakır Halk Oyunları ve Giysileri"

DÖRDÜNCÜ OTURUM

16 Kasım 1989 Saat : 9.00 Yer : Kültür Sarayı
Tiyatro Salonu

Oturum Başkanı : Prof. Dr. Erkin PEREMECİ
Başkan Yardımcısı : Kaya SEZGİN

- 1- Prof. Dr. Selahattin YAZICIOĞLU
Prof. Dr. Kemal ÖKTEM
"Mehmet Muslihiddin Lari Hakkında Bir Araştırma
ve Diyarbakır'daki Eski Sağlık Tesisleri"
- 2- Doç. Dr. Perran TOKSÖZ
"Diyarbakır Yöresinde, Halkın Beslenme Durumu"
- 3- İrfan Ünver NASRATTINOĞLU
"Diyarbakır ve Türk Kültür Tarihinde Şevket
Beysanoğlu'nun Yeri"
- 4- Dr. M. Mehdi İLHAN
"16 Yüzyılda Diyarbakır Şehri ve Nüfusu"
- 5- Av. Natık GÜLTEKİN
"Diyarbakır Üniversitesi'nin Tüzel Kişiliğini Ele
Alması"
- 6- Öğr. Görv. Türker İLTER
"Diyarbakır'da Yapı Malzemesi ve İklimin Mimarı
Tasarımdaki Etkileri"
- 7- Öğr. Gör. Kemal ÇELİK
"Ali Emiri Efendi'nin, Türk Bilim ve Kültürüne
Katkıları"
- 8- Arş. Gör. Yaşar SUBAŞI
"Eski Kent İmajı İçindeki Evlerin Dokusu"

BEŞİNCİ OTURUM

16 Kasım 1989 Saat : 13.30 Yer : Kültür Sarayı
Tiyatro Salonu

Oturum Başkanı : Şevket BEYSANOĞLU
Başkan Yardımcısı : Doç. Dr. Orhan Cezmi TUNCER

- 1- Prof. Dr. Erkin PEREMECİ
"Diyarbakır'da Sanayi ve Teknik Eğitim"
- 2- Prof. Dr. Faruk İNCE
"Diyarbakır Yöresinde Yaygın Olan Bazı Büyük
Toprak Guruplarının Morfolojik, Bazı Fiziksel,
Kimyasal ve Mineralojik Özellikleri"
- 3- Prof. Dr. Ali SÖNMEZ
"Diyarbakır'da Gürültü Kirliliği"
- 4- Mehmet GARAN (Diyarbakır Tic. San. Odası Bşk.)
"GAP Eşiğinde Sanayi ve Ticaret Sorunları"
- 5- Nihat AYDIN (Tekniker ve Yüksek Teknikerler
Derneği Diyarbakır Şube Başkanı)
"Dicle Üniversitesi'nin Bölgeye ve Ülkeye İktisadi,
Sosyal ve Kültürel Katkılarının Geliştirilmesi"
- 6- Öğr. Gör. Mustafa KORKMAZ
"XIX Yüzyılın İlk Çeyreğinde Diyarbakır'da Ti-
marlı Sipahilerin Durumu Hakkında Bazı Bilgiler"
- 7- Niyazi ÖZGEN (Atatürk Sanayi Sitesi Başkanı)
"Dicle Üniversitesinden Beklentiler"

DEĞERLENDİRME OTURUMU

16 Kasım 1989 (Beşinci Oturumdan Sonra)

- 1- Prof. Dr. Abdülkadir KARAHAN
- 2- Prof. Dr. Kemal ERASLAN
- 3- Şevket BEYSANOĞLU
- 4- İ. Ünver NASRATTINOĞLU
- 5- Muhsine YAVUZ

KONUŞMACILARA KATILIM BELGESİ
DAĞITMA TÖRENİ

D.Ü. "TARİH, KÜLTÜR ve SANAT DÜNYAMIZDA
DİYARBAKIR" SEMPOZYUMUNA KONUŞMACI
OLARAK KATILANLARIN AÇIK ADRESLERİ

(Alfabetik Sıraya Göre)

ARTUK Cevriye
ARTUK İbrahim
P.K. 1095

Sirkeci/İSTANBUL

ASENA Orhan
Beykoz Sok. No: 10/4

ANKARA

ALGÜL Sıddık
Valilik Basın Müşaviri-Halk Oyunları Eğitmeni
DİYARBAKIR

AYDIN Nihat
Tekniker ve Yüksek Teknikerler Derneği Diyarbakır
Şube Başkanı

DİYARBAKIR

BEYSANOĞLU Şevket
Kenedi Cad. No: 140/12

Kavaklıdere/ANKARA

ÇELİK Kemal
Dicle Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilimler
Bölümü Öğretim Görevlisi

DİYARBAKIR

DEĞERTEKİN Halil
Dicle Üniversitesi, Tıp Fakültesi, İç Hastalıkları
Ana Bilim Dalı Öğretim Üyesi

DİYARBAKIR

ELMACI Nuran
Dicle Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Halk Sağlığı
Anabilim Dalı Öğretim Üyesi
DİYARBAKIR

ENGİN İsmail
A.Ü. Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi, Halkbilim
Dalı, Arş. Gör.
Sıhhiye/ANKARA

ERASLAN Kemal
İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk
Dili ve Edebiyatı Bölümü Öğretim Üyesi
İSTANBUL

GARAN Mehmet
Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı
DİYARBAKIR

GÖÇKÜN Önder
Selçuk Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk
Dili ve Edebiyatı Bölümü Öğretim Üyesi
KONYA

GÜLTEKİN Natık
Bahariye Cad. Sokullu Sok. No: 2/1
Kadıköy/İSTANBUL

İLHAN M. Mehdi
Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Fen-Edebiyat
Fakültesi, Tarih Bölümü Öğretim Görevlisi
ANKARA

İLTER Türker
Dicle Üniversitesi, Mühendislik-Mimarlık Fakültesi,
Mimarlık Bölümü Öğretim Görevlisi
DİYARBAKIR

İNCE Faruk
Dicle Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dekanı
DİYARBAKIR

KARAHAN Abdülkadir
Profesörler Sitesi
Etiler/İSTANBUL

KAYAOKAY Zafer
Diyarbakır Devlet Tiyatrosu Müdürü
DİYARBAKIR

KIRZIOĞLU Neriman
Gazi Üniversitesi, Mesleki Eğitim Fakültesi
Öğretim Üyesi
ANKARA

KIRZIOĞLU M. Fahrettin
Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi
Öğretim Üyesi
ANKARA

KORKMAZ Mustafa
Dicle Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilimler
Bölümü Araştırma Görevlisi
DİYARBAKIR

KURUÇ Bozkurt
Devlet Tiyatroları Genel Müdürü
ANKARA

NASRATTINOĞLU İ. Ünver
Folklor Araştırmaları Kurumu Genel Başkanı
P. K. 153
Ulus/ANKARA

OCAK Esmâ

İnalođlu Cad. Funda Apt. No: 22

DİYARBAKIR

ÖZGEN Niyazi

Atatürk Sanayi Sitesi Başkanı

DİYARBAKIR

ÖZÖNDER Hasan

Selçuk Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Sanat Tarihi Öğretim Üyesi

KONYA

ÖZSEZGİN Kaya

Hacettepe Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Öğretim Üyesi

Beytepe/ANKARA

PEREMECİ Erkin

Dicle Üniversitesi, Mühendislik-Mimarlık Fakültesi Dekanı

DİYARBAKIR

SİLAH Mehmet

Dicle Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Öğretim Görevlisi

DİYARBAKIR

SÖNMEZ Ali

Dicle Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Öğretim Üyesi ve Eğitim Yüksekokulu Müdürü

DİYARBAKIR

SÖYLEMEZOĞLU Tülin

Dicle Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Farmakoloji Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

DİYARBAKIR

SÖZEN MetinT.B.M.M. Başkanlığı Kültür ve Sanat Danışmanı
İ.T.Ü. Mimarlık Fakültesi Öğretim Üyesi

Taşkışla/İSTANBUL

SUBAŞI Yaşar Dicle Üniversitesi, Mühendislik-Mimarlık Fakültesi,
Mimarlık Bölümü Araştırma Görevlisi

DİYARBAKIR

TEZ Zeki Dicle Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi,
Kimya Bölümü Öğretim Üyesi

DİYARBAKIR

TOKSÖZ Perran Dicle Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Halk Sağlığı
Bölümü Öğretim Üyesi

DİYARBAKIR

TUNCER Orhan Cezmi Gazi Üniversitesi, Mühendislik-Mimarlık
Fakültesi, Mimarlık Bölümü Öğretim Üyesi

Maltepe/ANKARA

YAVUZ Muhsine Dicle Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türk Dili ve
Edebiyatı Bölümü Öğretim Görevlisi

DİYARBAKIR

YAVUZ Şerif Ali Dicle Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sosyal
Bilimler Bölümü Öğretim Görevlisi

DİYARBAKIR

YAZICIOĞLU Selahattin
Gazi Cad.

DİYARBAKIR

YETİŞ Kazım

İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk
Dili ve Edebiyatı Bölümü Öğretim Üyesi

İSTANBUL

TDVİSAM
Kütüphanesi Arşivi

No 029-305/2

D.Ü. "TARİH, KÜLTÜR ve SANAT DÜNYAMIZDA
DİYARBAKIR" SEMPOZYUMUNA ÇAĞRILI
KONUKLAR İÇİN AÇIKLAMALAR.

Sempozyum dolayısıyla sizleri Diyarbakır'da ko-
nuk etmekten mutluluk ve onur duymaktayız.

Sempozyum programının gereğince uygulanabil-
mesi için, aşağıda komitemizce belirlenen ilkelere
uyulmasını saygıyla rica ediyoruz.

- 1- Sabah kahvaltıları 7.30 - 8.30 saatleri arasında kaldı-
ğınız misafirhanede verilecektir.
- 2- Öğle ve akşam yemeklerinin yer ve saati aynı gün
belirlenerek size duyurulacaktır.
- 3- Yol giderleri, konaklama, kahvaltı, öğle ve akşam
yemekleri Üniversitemizde karşılanacaktır.
- 4- Sempozyumun açılış töreni 14 Kasım 1989 tarihin-
de saat 10.00'da Diyarbakır Kültür Sarayı Tiyatro
Salonunda yapılacaktır. Oturumların tamamı yine
aynı salonda olacaktır.
- 5- Sempozyumda bildirilerin sunulma süresi 25 daki-
ka ile sınırlıdır. Sunulduktan sonra basım için bil-
dirilerin, 15 daktilo sayfasını geçmeyen birer örne-
ği sempozyum sekreterliğine mutlaka teslim edil-
melidir.
- 6- 13 Kasım 1989 günü, hava alanında bekleyen Üni-
versitemizin servis taşıtı sizi kalacağınız misafir-
haneye götürecektir.

MERHABA.....

HOŞ GELDİNİZ.....

TLF : 13586 - 18725 - 10015

DICLE ÜNİVERSİTESİ

**«TARİH, KÜLTÜR VE SANAT
DÜNYAMIZDA DİYARBAKIR
SEMPOZYUMU»**

**14 - 16 KASIM 1989
DİYARBAKIR**

DÜZENLEME VE YÜRÜTME KURULU

- Başkan : **Prof. Dr. Sedat ARITÜRK**
(Dicle Üniversitesi Rektörü)
- Başkan Yrd. : **Şevket Beysanoğlu**
(Araştırmacı-Yazar)
- Genel Sek. : **Öğr. Gör. Muhsine YAVUZ**
(D. Ü. Öğr. Gör.)
- Üye : **Prof. Dr. Halil DEĞERTEKİN**
(D. Ü. Öğr. Üyesi)
- Üye : **Adil TEKİN**
(Araştırmacı)
- Üye : **Esmâ OCAK**
(Yazar)

Sayın *Orhan Saik Coşkun*

Dicle Üniversitesi'nin kuruluşunun 15. yılı nedeniyle, 14-16 Kasım 1989 tarihleri arasında düzenlenen «Tarih, Kültür ve Sanat Dünyamızda Diyarbakır» Sempozyumuna bir bildiri ile katılmanızı dilemekteyiz.

Bildiri konusunun Diyarbakır'la ilgili ve daha önce sunulmamış - yayınlanmamış olması gerekmektedir. Sempozyumumuza katılacak bilim adamları ve uzmanların 13-17 Kasım 1989 tarihleri arasında, Diyarbakır'da konaklama (otel-yemek) ve yol giderleri Üniversitemizce ödenecektir. Bildiri sunma süresi 25 dakika ile sınırlı olacaktır. Ayrıca, bir kitap halinde yayınlanacak olan (15 daktilo sayfasını geçmeyecek) bildiri metni, sunulduktan sonra, sempozyum sekreteryasına teslim edilmelidir.

Bir daktilo sayfasıyla sınırlı bildiri özeti, en geç 15 Ekim 1989'a kadar, aşağıdaki yazışma adresimize postalanmalıdır.

Katılacağınızı bildiren yazı ve bildiri özetiniz alındığında, ikinci sirküler ve gerekli ayrıntılı bilgiler, adresinize gönderilecektir. Olumlu olmasını dilediğimiz cevabınızı bekler, selam ve saygılar sunarız.

Prof. Dr. Sedat ARITÜRK
Dicle Üniversitesi Rektörü
ve Sempozyum Düzenleme ve
Yürütme Kurulu Başkanı

Yazışma Adresi :

Muhsine YAVUZ
D. Ü. Eğitim Fakültesi
Öğretim Görevlisi,
Sempozyum Düzenleme ve
Yürütme Genel Sekreterliği
Tel : 21556 - 21557
DİYARBAKIR

DİCLE ÜNİVERSİTESİ
REKTÖRLÜĞÜ
DİYARBAKIR

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 059-305/3

SAYIN ORHAN ŞAİK GÖKYAY
DR.FAZIL GÖKÇEÖREN SOK. KAYIŞDAG CAD. NO:13

1989 JMI 26

GÖZTEPE / İSTANBUL

